

Ministerstwo Sprawiedliwości

Zwracam się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o wsparcie inicjatywy mającej na celu wprowadzenie istotnych zmian w polskim systemie prawnym, dotyczących udziału organizacji pozarządowych w procesach sądowych oraz ochrony praw obywateli. Na podstawie Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), wnoszę o następujące zmiany w Ustawie Kodeks karny z dnia 5 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137), oraz w Ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296):

1. W art. 61 § 1 Ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014r poz. 101) proponuję, aby zostało dodane brzmienie:

„Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz.”

2. W art. 62 § 2 Ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014r poz. 101) proponuję, aby zostało dodane brzmienie:

„Do przystąpienia organizacji pozarządowych do strony w toczącym się postępowaniu stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze wytaczającym powództwo na rzecz oznaczonej osoby, z wyjątkiem Art. 58 zdanie drugie.”

3. W art. 90. § 1 Ustawy Kodeks karny z dnia 5 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137) proponuję zmianę brzmienia na:

„W postępowaniu sądowym do czasu zakończenia przewodu sądowego udział w postępowaniu może zgłosić przedstawiciel organizacji społecznej, jeżeli jest to objęte zadaniami statutowymi tej organizacji, w szczególności ochrony wolności i praw człowieka.”

UZASADNIENIE

Swoje racje opieram na następujących racjonalnych i uzasadnionych merytorycznie argumentach:

1. **Poprawa dostępu do sprawiedliwości:** Umożliwienie organizacjom pozarządowym aktywniejszego udziału w procesach sądowych przyczyni się do zwiększenia dostępności dla obywateli do sprawiedliwości, zwłaszcza tych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.
2. **Różnorodność perspektyw:** Obecność organizacji pozarządowych w sądach umożliwi uwzględnienie różnorodnych perspektyw społecznych i indywidualnych, co przyczyni się do bardziej zrównoważonych decyzji sądowych.
3. **Zapewnienie skuteczniejszej ochrony praw:** Działania organizacji pozarządowych mogą skuteczniej monitorować przestrzeganie praw obywatelskich i interweniować w przypadkach ich naruszenia, wspierając jednocześnie obywateli w obronie ich praw.
4. **Wyrównywanie nierówności:** Organizacje pozarządowe mogą pomóc w wyrównywaniu nierówności w dostępie do wymiaru sprawiedliwości, zapewniając pomoc prawną tym, którzy nie są w stanie jej samodzielnie uzyskać.
5. **Edukacja i wsparcie:** Działalność organizacji pozarządowych w procesach sądowych może obejmować także działania edukacyjne i wsparcie dla obywateli, co przyczyni się do podniesienia świadomości prawnej społeczeństwa.
6. **Uniezależnienie od strony procesowej:** Udział organizacji pozarządowych w procesach sądowych umożliwi obywatelom niezależne wsparcie prawne, niezwiązane z zainteresowaniami i ograniczeniami stron procesowych.
7. **Wykrywanie i zapobieganie nadużyciom:** Organizacje pozarządowe mogą pełnić istotną rolę w wykrywaniu i zapobieganiu nadużyciom prawnym oraz korupcji, poprzez monitorowanie procesów sądowych i informowanie o ewentualnych nieprawidłowościach.
8. **Zwiększenie zaufania społecznego:** Aktywny udział organizacji pozarządowych w procesach sądowych może zwiększyć zaufanie społeczne do systemu sądownictwa poprzez zapewnienie większej przejrzystości i partycypacji społecznej.
9. **Doprowadzenie do bardziej zrównoważonych decyzji:** Dzięki różnorodności perspektyw i większej liczbie uczestników procesów sądowych, podejmowane decyzje sądowe mogą być bardziej zrównoważone i uwzględniać szerszy kontekst społeczny.

10. **Zgodność z zasadą równości przed prawem:** Zapewnienie równego dostępu do procesów sądowych dla wszystkich obywateli, niezależnie od ich statusu społecznego czy finansowego, jest zgodne z zasadą równości przed prawem i stanowi fundament demokratycznego państwa prawnego.